

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Specvlativæ

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

V. De necessitate gratiæ ad actus supernaturales.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38884

CAPUT V.

De necessitate gratia, ad actus supernaturales.

RESOLUTIO I. *Non potest homo credere mysteria fidei, ut oportet ad salutem sine gratia auxilio, etiam postquam sufficienter sunt proposita, & probatum ea à Deo esse revelata.*] EST DE FIDE contra Pelagium, probaturque 1. ex sequentibus Scriptura locis, Joan. 6. Nemo potest ad me venire (scilicet per fidem, ut intelligitur ex verbis sequentibus) nisi Pater meus traxerit eum. Ephes. 2. Gratia salvi facti estis per fidem, & hoc non ex vobis, donum enim Dei est. Philip. 1. Vobis donatum est pro Christo, non solum ut in eum credatis, sed etiam ut pro illo patiamini.

Probat 2. ex Conciliis. Arausic. 2. can. 25. statuit, per peccatum primi hominis, ita inclinatum & atteratum fuisse liberum arbitrium, ut nullus postea aut diligere Deum sicut oportet, aut credere in Deum possit, nisi gratia & misericordia divina eum praverit. In Conc. autem. Trid. sess. 6. can. 3. sic statuitur. Si quis dixerit sine praverente Spiritus sancti inspiratione, atque ejus adjutorio hominem credere, sperare, diligere, aut poenitere posse sicut oportet, ut ei justificationis gratia conferatur, anathema sit. Omitto Patres.

Probat 3. Ratione, nam intellectus noster non potest sine gratia auxilio, edere assensum qui superat virtutem illius naturalem, talis est assensus fidei, siquidem intellectus noster nulli veritati facultate propria assentiri potest, nisi ea vel immediate, vel mediate per rationem naturalem pateat; assensus autem fidei fundatur per se in sola auctoritate Dei, & ad eam refertur, ut ad rationem formalem propter quam homo credit, quaecunque ab Ecclesia ut à Deo revelata proponuntur. Ergo ad ejusmodi assensum requiritur auxilium gratia. *Confirmatur* nam certum est ex fide, hominem sine gratia nihil posse efficere,
quod

quod verè ad illius salutem conducat. Hoc autem falsum esset, si posset homo propriis viribus elicere assensum fidei, cum hic ad salutem planè sit necessarius.

Ubi adverte non repugnare, quin possit homo naturæ viribus credere mysteria fidei, assensu aliquo opinativo & humano, ut ex restrictione apposita in Conciliis citatis non obscure intelligitur, ipsaque experientia satis ostendit in hæreticis, qui etsi fide infusa careant, assentiuntur quibusdam mysteriis, nimirum ex motivo aliquo humano, adeoque naturæ viribus. Ratio quoque idem demonstrat, quia etsi mysteria fidei sint obscura, & captum humanum longè superent, tamen debitè proposita, variisque argumentis comprobata valde credibilia redduntur, quo fit ut actu aliquo imperfecto, & humano naturaliter credi possint.

RESOLUTIO II. *Voluntas credendi, illiusque initium est ex speciali Dei auxilio.*] QUOD ut intelligas, *Nota 1.* ad assensum fidei non tantum prærequirit revelationem, & propositionem credendorum, sed etiam piam affectionem voluntatis, quæ intellectum inducat ad assentiendum mysteriis propositis. Cum enim fidei propositio non sit evidens intellectui necessitatem non infert, neque illius facultatem determinat; quare oportet ut præcedat voluntatis affectus à quo determinetur.

Nota 2. Cum nihil sit volitum, quin præcognitum, hominem non posse velle credere, nisi prius per intellectum judicaverit credendum esse, vel, expedit credere, aut quid simile. Atqui hoc iudicium dicitur initium voluntatis credendi, sicut voluntas credendi dicitur initium actus fidei, qui ex imperio illius fit, dico igitur & illam voluntatem, & hoc voluntatis initium esse ex Dei auxilio.

Prima pars est de fide, & probatur 1. autoritate, tum Concilii Arausici 2. statuentis can. 5. ipsum credulitatis affectum esse ex gratiæ dono, & inspiratione
Spi-

Spiritus sancti; tum Augustini qui libro de prædeterminatione Sanctorum cap. 2. ait, Paulum ad fidem quam vastabat, gratia potentiore fuisse conversum, ut ex nolente fieret volens credere. Et cap. 8. ejusdem libri, Quid ergo oramus (inquit) pro nolentibus credere, nisi ut Deus in illis operetur & velle?

Probatur 2. Ratione, nam inter causam, & effectum debet esse proportio, ita ut si effectus sit supernaturalis, causa item supernaturalis esse debeat: atque actus fidei est supernaturalis, & imperatur à voluntate credendi, adeoque est effectus illius. Ille igitur actus voluntatis quo homo vult credere, est supernaturalis, non secus atque ipse actus fidei; ac proinde non potest fieri sine speciali auxilio gratiæ.

Dices, Apostolus Rom. 7. Velle, inquit, adjacet mihi, perficere autem non invenio, quibus verbis denotat voluntatem credendi esse à nobis, ipsam autem fidem à Deo. Respondeo illud velle supponere gratiam, quia ut ait idem Apostolus Philip. 2. Deus est qui operatur in nobis velle, & perficere. Ait ergo, velle adjacet mihi, quia secundum gratiam hominis interioris condelectatur legi Dei; subjungit verò, perficere autem non invenio, quia sentiebat aliam legem in membris suis, legi mentis suæ repugnantem, & eum captivum ducentem sub lege peccati.

Secunda pars suadetur, quia cum actus quo voluntas vult credere ut oportet ad salum, sit supernaturalis, requiritur ut in intellectu præcedat illuminatio sufficiens ad talem affectum excitandum, eique proportionata, & consequenter quæ sit ejusdem ordinis; talis autem illuminatio nihil est aliud quam vocatio interna, seu prima gratia auxilians qua homo excitatur, & prævenitur à Deo, ad bene agendum in ordine ad salutem æternam.

RESOLUTIO III. *Non potest homo sine speciali auxilio amare Deum, ut authorem gratiæ sive amore benevolentia, sive amore concupiscentia.*] **PRIMA PARS probatur 1. nam amor ille est charitas; at charitatem esse**

℞

esse

esse maximum Dei donum, patet ex Paulo *Rom. 5. & Ephes. 6.* Concilia etiam statuunt, hominem non posse habere charitatem, vel diligere Deum ut oportet, sine auxilio gratiæ. Ita Milevitanum *canon. 4. & Arausic. 2.* ac Trident. locis resolutione prima citatis.

Probatur 2. Nam cum actus speciem sumant ab objectis formalibus, in quæ tendunt, Deus autem ut gratiæ author, sit objectum supernaturale, consequenter amor benevolentia, quo Deus sub eo respectu diligitur, est supernaturalis; & quod inde fit, non potest elici sine supernaturali gratiæ auxilio. Accedit quod talis amor est actus veræ pietatis, idque per se, & ex vi proprii objecti, non autem ex relatione alicujus superioris actus imperantis, quomodo actus virtutum moralium opera pietatis esse possunt. Idem etiam actus est dispositio ad justificationem, quæ & similia illi competere nequeunt, nisi ex gratiæ auxilio.

Dices, Deus ut author gratiæ, voluntati nostræ representatur sub majori ratione boni, quam ut author naturæ; ergo sub illa ratione facilius amari potest, atque adeò sine auxilio gratiæ. *Non sequitur,* voluntas enim tunc tantum facilius fertur in objectum, sub majori ratione boni propositum, quando tale objectum viribus illius est proportionatum; quod hic non contingit.

Ex dictis collige, non posse hominem diligere Deum, ut gratiæ authorem, benevolentia imperfecta sine speciali auxilio, dictæ enim rationes etiam in tali amore proportionate servata locum habent. Neque illa imperfectio impedit, quin actus sit supernaturalis ordinis; cum nequaquam opus sit, ut omnes actus ad eundem ordinem spectantes, summam in eo perfectionem habeant.

Secunda pars ostenditur, tum quia inter actum, & objectum debet esse proportio; atqui Deus ut author gratiæ; est objectum supernaturale, ergo
& amor

& amor concupiscentiæ, qui in illum sub ea ratione fertur, supernaturalis esse debet; tum quia amor concupiscentiæ, quo Deum diligimus ut bonum nostrum supernaturale, generat spem assequendi tale bonum. Hæc autem spes numeratur inter virtutes Theologicas, quæ communi iudicio sunt supernaturales; ergo & prædictus amor in ordine actuum supernaturalium collocandus est.

Dices, amor concupiscentiæ erga Deum, includit amorem amicitæ ad seipsum, amicitia autem ad seipsum est naturalis, ergo & amor concupiscentiæ quo Deus diligitur. *Respondeo*, benevolentiam in amore concupiscentiæ inclusam, esse tunc naturalem, quando bonum quod concupiscitur est naturale, supernaturalem verò quando bonum illud est supernaturale, ut hic contingit.

RESOLUTIO IV. *Non potest homo servare quoad substantiam, ullum præceptum affirmativum supernaturale de interno actu, absque gratia auxilio.*] **RATIO EST**, quia præceptum affirmativum supernaturale datur de actibus fidei, spei, & charitatis, prout ad salutem conducunt; illi autem actus sunt quoad substantiam supernaturales, ut ex hætenus dictis satis intelligi potest, breviterque ostenditur, quia ille actus dicitur quoad substantiam supernaturalis, qui secundum se præcisè abstrahendo à modo quo, verbi causa, fit laudabiliter, & meritoriè, & à qualibet circumstantia qua reddatur difficilior, adhuc superat naturæ vires, adeoque exigit principium supernaturale à quo producat; quales esse actus virtutum Theologiarum, constat ex præcedentibus resolutionibus. Non ergo possunt præcepta de illis actibus servari quoad substantiam, absque auxilio gratiæ.

Confirmatur, nam quamvis gratis daremus, prædictos actus non esse quoad substantiam supernaturales, sed quoad modum duntaxat, non tamen

posset homo servare præceptum supernaturale quoad substantiam illius, absque supernaturali auxilio, quia nimirum actus illi præcipiuntur, ut sunt necessarii ad salutem, adeoque modus eorum supernaturalis ad ipsam substantiam præcepti pertinet.

Ex his autem colligendum 1. resolutionem istam non tantum intelligi de omnibus præceptis collectivè sumptis, sed etiam de singulis, idque quoad quemlibet illorum actum, ita ut non modo necessaria sit gratia, ad servanda simul præcepta omnia fidei, spei, & charitatis, sed etiam ad exercendos singulos actus istarum virtutum, qui sub præceptum cadunt; quia scilicet singuli sunt supernaturales quoad substantiam, adeoque per se vires naturales superant.

Collige 2. Quòd etsi præceptum eliciendi actus supernaturales aliquando non urgeat, si tamen quis velit tunc elicere actum, de se aptum ad præceptum implendum, si eo tempore obligaret, ad talem actum gratia est necessaria; quia scilicet est ejusdem rationis, & naturæ cum eo actu, quo præceptum tempore obligationis impletur.

Collige 3. Quando præceptum supernaturale obligat, non posse vitari peccatum contra illud, absque auxilio gratiæ; non enim vitatur peccatum contra præceptum affirmativum obligans, nisi fiat actus qui præcipitur; ille autem actus est supernaturalis, neque potest fieri sine gratia; ergo neque præceptum de tali actu servari, adeoque nec culpa illi contraria vitari, sine auxilio gratiæ.

RESOLUTIO V. *Non potest homo sive proxime, sive remote se disponere ad gratiam habitualem, sine auxilio gratiæ.*] PRIMA PARS probatur, tum quia dispositio proxima ad gratiam habitualem, consistit per se loquendo & extra Sacramentum, in actu contritionis perfectæ vel amoris Dei super omnia; atqui ejusmodi actus non possunt haberi sine speciali gratia, ex Triden. sess. 6. can. 3. tum quia dispositio proxima
debet

debet esse proportionata formæ ad quam disponit, & ejusdem ordinis cum illa; gratia autem sanctificans est supernaturalis ordinis; tum denique quia dispositio proxima ad justificationem est verus actus pietatis, & ad salutem propriè pertinet, ac proinde requirit gratiam.

Secunda pars ostenditur, quia initium justificationis sumitur à remotis dispositionibus, quod autem tale initium sit opus gratiæ Dei probatur, tum ex dictis resol. 2. tum ex Arausic. 2. can. 25. statuente, in omni bono opere Deum incipere, non autem nos; tum ex Tridentino sess. 9. cap. 5. ubi dicitur, exordium justificationis in adultis sumi à gratia præveniente; tum ex rationibus quibus prior pars fuit probata, illæ enim ad illam proportionaliter applicari possunt.

Dices, ex communi placito Theologorum, facienti quod in se est, Deus non denegat gratiam, ergo potest homo propriis viribus se ad gratiam sanctificantem saltem remotè disponere. *Respondeo* antecedens non posse intelligi, de faciente quod in se est, ex propriis viribus, quia sic ut summum efficere potest actum aliquem honestum naturalis ordinis, qui defectu proportionis ad formam supernaturalem disponere nequit. Sensus ergo est, facienti quod in se est ex gratiæ auxilio, Deum non denegare ulteriorem gratiam.

CAPUT VI.

De nonnullis actualis gratiæ divisionibus.

RESOLUTIO I. *Celebris est divisio gratiæ actualis in excitantem, & adiutantem.* ITA sumitur ex Patribus, & Conciliis, ac speciatim ex Tridentino sess. 6. cap. 5. & 6. Gratia excitans etsi latius nonnunquam sumatur, propriè juxta communè acceptationem, nihil aliud significat quàm motionem quandam supernaturalem in animo hominis divinitus excitatam, quæ consistit in illustratione intellectus,